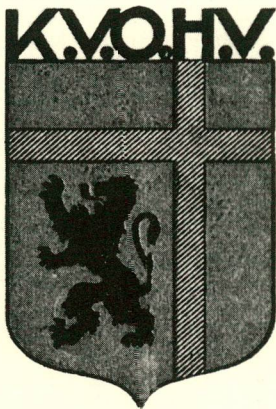

KATHOLIEK VLAAMSCH OUD-HOOGSTUDENTENVERBOND (KVOHV). In 1886 werd door rooms-katholieke Vlaamsgezinde oud-studenten de Oud-Hoogstudentenbond van West-Vlaanderen gesticht. Hij wilde de V.B. vooral op politiek en onderwijsgebied bevorderen. Naar dit voorbeeld werden gelijksoortige bonden opgericht te Antwerpen (1901), Oost-Vlaanderen (1902), Brabant en Limburg (1907). Deze goubonden hadden aanvankelijk ieder hun eigen taak. De Oud-Studentenbonden richtten begin 1908 het Katholiek Vlaamsch Secretariaat

op, dat o.m. de wedergeboorte van de Vlaamsche Katholieke Landsbond, nu als Katholieke Vlaamsche Landsbond, op zijn actief had. Het secretariaat, te Antwerpen gevestigd, gaf het mededelingenblad Tijdingen uit, alsook verschillende brochures, o.m. in verband met de vernederlandsing van het onderwijs, de universiteit te Gent en het leger. De Katholieke Vlaamsche Oud-Hoogstudentenbonden hebben ook door vergaderingen, verzoekschriften en manifesten de aandacht van de overheden en de bevolking op talrijke „Vlaamse grieven” gevestigd. Op 9 mei 1909 hielden zij ter gelegenheid van het vijfenzeventig-jarig bestaan van de universiteit een algemene vergadering te Leuven; het thema „Hooger Onderwijs door de Moedertaal” werd er behandeld door Arn. Hendrix, algemeen voorzitter, L. Dosfel, Fr. Nuyens, A. Habets en H. Baels. De vergadering vroeg o.m. het indienen van een wet tot vernederlandsing van de Gentse universiteit en de geleidelijke splitsing van de leer gangen te Leuven. Op 2 februari 1911 werd nogmaals een algemene vergadering te Leuven gehouden, gewijd aan de vernederlandsing der universiteit te Gent, waarop o.m. het punt behandeld werd „Waarom de Katholieken de vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool voorstaan”. Sprekers waren Arn. Hendrix, A. van de Perre en L. Dosfel. Toen de Katholieke Vlaamsche Landsbond in 1913 ook niet-academisch gevormden begon op te nemen, verloor hij zijn karakter van oud-studenten-

vereniging, hoewel oud-studenten steeds aan de leiding bleven. Ten gevolge van de oorlog en de deelneming van tal van vooraanstaanden aan het activisme hield de activiteit van de oud-hoogstudentenbonden na 1918 op. Hoewel zij nog slechts op papier bestonden, werden zij als ruggesteun gebruikt door het Katholiek Vlaamsch Hoogstudentenverbond (KVHV) Leuven in zijn conflict met de geestelijke en de academische overheid. Zo spraken vertegenwoordigers van de oud-studentenbonden (J.A. Spincemaille, J. Laureys, J. Stryckers, H. Borginon) op een protestvergadering te Leuven op 18 december 1924. Een memorandum, getiteld Vlaanderens nood aan zelfstandigheid (met een vertaling in het Duits, Engels en Frans), door het KVHV uitgegeven in 1927, werd mede namens de vijf Katholieke Vlaamsche Oud-Hoogstudentenbonden ondertekend door negen oud-studenten. Daar de oud-hoogstudentenbonden geen teken van leven meer gaven, werd door Piet Meuwissen, voorzitter van het KVHV, de Oud-Studentenbond Leuven (OSB) opgericht, die zijn eerste vergadering hield tijdens het zomerfeest te Vlierbeek op 25 mei 1933. De OSB verenigde spoedig een groot aantal oud-leden van het KVHV, gaf een Oud-studentenblad uit en organiseerde o.m. op 30 mei 1935 te Leuven een Jef vanden Eynde- en Professor Scharpé-herdenking. Op 15 december 1935 werd te Antwerpen een Katholieke Vlaamsche Oud-Hoogstudentenbond gesticht. Deze bond voerde besprekingen met de OSB Leuven en belegde met hem een vergadering te Brussel op 8 maart 1936, waar men overging tot de oprichting van een landelijk Katholiek Vlaamsch Oud-Hoogstudentenverbond (KVOHV). (De OSB werd Oud-ledenorganisatie van het KVHV Leuven.) In artikel 3 van zijn statuten verklaarde het KVOHV als minimumstelling voorop te zetten: de noodzakelijkheid der hervorming van de Belgische staatsstructuur op federatieve grondslag. Het Verbond, met Prof. H.J. van de Wijer als voorzitter en Mr. J. Custers als secretaris, werd organisatorisch sterk uitgebreid met een centrale raad, vijf gouwbonden, verscheidene gewestelijke afdelingen en een vast secretariaat; het richtte ook een Studiecomité op. Zijn spreëkbuis was het weekblad Nieuw Vlaanderen, waarin de Tijdingen van het Verbond verschenen. Het KVOHV heeft tot de Tweede Wereldoorlog een belangrijke rol gespeeld als buiten de partijpolitiek staande drukgroep, door leiding te geven en stelling te nemen in aangelegenheden van politieke aard, door studiewerk en voorlichting – het gaf verscheidene brochures uit, o.m. over het taalstatuut voor het leger en de „kolonisatie” van Vlaanderen en Limburg – en door te ijveren voor eendracht onder de strijdende Vlamingen. Samen met de Leuvense groep rond Nieuw Vlaanderen was het KVOHV de promotor van de (mislukte) Vlaamse „concentratiebeweging” en organisator van het Concentratiecongres op 16 juli 1936. Iets nieuws was het houden van „politieke diners”, een soort vrije tribune waar vooraanstaande sprekers de Vlaamse actualiteit behandelden. Te Brussel en in andere steden werden door het KVOHV en zijn gouwbonden talrijke voordrachten georganiseerd. Een rede die nogal wat stof heeft opgejaagd, was die van Mr. H. Borginon op 26 oktober 1938 te Brussel over het thema Na München: het nieuw beeld van Europa en de Vlaams-nationale positie. Het Verbond, dat begin

1939 omstreeks 1300 leden telde, heeft in sterke mate bijgedragen tot het propageren van de federalistische gedachte. De activiteit van het KVOHV werd tijdens de oorlog stilgelegd en bleef daarna een tijd verlamd, daar verscheidene vooraanstaande figuren door repressiemaatregelen getroffen werden. Pas op 18 maart 1951 werd de eerste algemene vergadering belegd te Brussel. Prof. C. Heymans, die het voorzitterschap op zich genomen had, verklaarde dat het KVOHV de actie voor amnestie van het Comité voor Recht en Naastenliefde steunde. Op deze vergadering spraken P. Beeckman over De huidige stand en richting der V.B. en J. Rombouts over De vervlaamsing van het leger en de militaire ontwerpen ! Intussen was in juli 1950 te Antwerpen een Vlaams Oud-Hoogstudentenverbond (VOHV) (zonder het predikaat katholiek) opgericht door leden van het KVOHV die niet langer wilden wachten om opnieuw van wal te steken. Voorzitter van dit nieuwe verbond was J. Spince-maille. Het KVOHV en het VOHV bestonden een tijdlang naast elkaar doch smolten op 2 mei 1951 samen tot het Algemeen Vlaams Oud-Hoogstudentenverbond (sedert 3 november 1960 Verbond der Vlaamse Academici).

LITERATUUR: uitgaven van het Katholiek Vlaamsch Secretariaat: *Het Vlaamsch als voertaal van Hooger Onderwijs. Redevoeringen... op de algemene vergadering belegd door de Kath. Vlaamsche Oud-Hoogstudentenbonden op 9 mei 1909...* (met vermelding van doel en bestuursleden); - *La Question Flamande dans l'Enseignement* (1910); - *I. Waarom vragen de Vlaamsche Landbouwers, Werklieden en Burgers eene Vlaamsche Hoogeschool? II. Opwerpen tegen de Vlaamsche Hoogeschool* (1911); - *De Katholieke Vlamingen en het Leger* (1912); - *Tijdingen*, van 1912 tot 1914; - *De Oud-Studentendag*, in *Ons Leven* (10 februari 1911); - *Vlaamsch Leven*, in *Ons Leven* (27 januari 1925); - *Vlaanderens Nood aan Zelfstandigheid*, memorandum (1927); - *Aan de Oud-studenten*, in *Ons Leven* (18 mei 1936); - *Tijdingen van het K.V.O.H.V.*, in *Nieuw Vlaanderen* (vanaf 3 juli 1937 tot 13 april 1940); - brochures: *Vlaamsch standpunt tegenover de militaire ontwerpen* (1937); - *Ontwerp van Taalstatuut voor het Leger onder vorm van een Wetsvoorstel* (1937); - *Vlaanderen het Colonisatiegebied* (1938); - K. Pinxten, *Limburg een Colonisatiegebied* (1939).